UUTISET

MIRJA KOIVISTO

Kauhajoen rakentajaopiskelijat käyvät opettajiensa ohjauksessa navettatyömaalla harjoittelemassa. Koulun oma työmaa antaa opiskelijoille tuntumaa pitkäjänteiseen työntekoon.

Koulunavetta maksaa itsensä maidolla takaisin

Koulutuskuntayhtymä myöntyi uuden navetan rakennushankkeeseen, koska lehmät tuottavat tiliä ja navetta työllistää paikkakuntalaisia.

KAUHAJOKI (MT)
Olikohan Suupohjan koulutuskuntayhtymän päättäjillä mielessä uusi opetusnavetta, kun noin kuusi vuotta sitten maatalousoppilaitokselle valittiin johtajaksi rakennusinsinööri **Esko Lehtimäki**.

Suunniteltua tai ei, nyt navettaa rakennetaan. Parhaillaan pohjaan valetaan lantakuiluja.

Lehtimäki uskoo uuden navetan tuovan koululle vetovoimaa ja sen mukana opiskelijoita. Oppilaita koulussa on tosin jo nyt yli 200, enemmän kuin koskaan aikaisemmin.

Entinen rakennusalan kouluttaja Lehtimäki on innoissaan siitä, että saman ammattikoulun rakennusalan opiskelijat pääsevät koulun omalle työmaalle harjoittelemaan ja seuraamaan, miten iso hanke edistyy.

Maksettu kymmenessä vuodessa

Maitotalouden kehittämistarvetta ei ollut Lehtimäen mukaan kovin vaikeaa perustella. Kuntapäättäjät vakuuttuivat siitä, että hanke työllistää paikallisia yrityksiä ja ihmisiä. Lisäksi lehmät tuovat rahaa – laskelmien mukaan kymmenen vuoden kuluttua 1,3 miljoonan euron navetta on maksettu takaisin.

”Tavoitteena on tuottaa uudessa navetassa vähintään 600 000 litraa maitoa vuodessa.”

Lehtimäki kiittelee koulun henkilökuntaa siitä, että maidon laatu on tasaisen hyvää, vaikka koulunavetassa hoitajat vaihtuvat jatkuvasti.

Koulun nykyinen parsinavetta on vuodelta 1985. Siellä on 26 lypsylehmää ja kymmenen hiehoa kasvamassa tuotannon lisäämistä varten. Tavoitteena on saada uuteen navettaan 60 lypsävää.

”Lehmille riittää rehua. Saamme peltoa viljelyyn 170 hehtaaria.”

Koulu pääurakoitsijana

Kauhajoen navettahankkeen pääurakoitsijana on oppilaitos itse. Syy järjestelyyn on siinä, että omistajat eli kunnat halusivat rakennusvaiheen työllistävän paikallisia yrityksiä ja käyttävän lähialueen materiaaleja.

”Olemme jakaneet hankkeen niin, että se koostuu kymmenistä pienistä osaurakoista, jotka kilpailutamme. Se työllistää koulua paljon, mutta sen ansiosta paikallisilla yrityksillä on mahdollisuus saada urakoita.”

Lehtimäki epäilee, että ulkopuolisen urakoimana työmaalla huhkisivat muut kuin suomalaiset rakennusmiehet.

Ala kiinnostaa nuoria

Viime aikoina Kauhajoen maatalousoppilaitoksen opiskelijamäärät ovat olleet nousussa. Lehtimäki uskoo syyn olevan siinä, että koulusta saa evät monelle alalle.

Opinnoissa tulevat tutuiksi kasvien ja eläinten ohella myös koneet, niiden korjaus ja metsätyöt. Esimerkiksi hyviä hitsaajia tarvitaan koko ajan ja kaikkialla Suomessa.

”Täällä tehdään isoimpina töinä valtavia traktoreiden peräkärryjä. Sellaiselle osaamiselle on kysyntää.”

Myös koulun on pysyttävä kehityksessä mukana. Lehtimäen uusin kehitysidea on navetassa syntyvällä lietteellä toimiva biokaasulaitos.

Sellaisen Lehtimäki haluaisi rakentaa, jotta opiskelijat saisivat energiaoppia ja koulu omatekoista sähkövirtaa.

HANNA LENSU

Navettaa rakennetaan pääosin koulun omalla väellä. Urakkaa varten pestattiin kolme rakennusmiestä ja puolipäiväinen vastaava mestari. Kuvassa Mikko Haanpää hioo ritiläpalkin alusia.

Ensi kesänä pääset uuteen navettaan, Esko Lehtimäki lupaa.

KAUHAJOEN OPETUSNAVETTA

Opiskelijoille monta lypsytapaa

Suupohjan ammattiinstituutin maatalousoppilaitoksen uuden navetan pohjapinta-ala on 2 160 neliötä. Navetan on suunnitellut Pro Agria Etelä-Pohjanmaa yhdessä oppilaitoksen kanssa.

Tiloihin mahtuu noin 60 lypsylehmää ja 40 päätä nuorkarjaa. Opetuskäytön vuoksi navetassa on muun muassa luokkahuone yläkerrassa, tavanomaista suuremmat sosiaalitilat ja turvallisuusmääräysten johdosta enemmän poistumisteitä kuin normaalissa navetassa.

Opetusnavetassa lehmät lypsetään pääasiassa robotilla, mutta navettaan tulee myös lypsyasema, jotta opiskelijat oppivat useita työtapoja.

Rakennushankkeen kustannusarvio on 1,3 miljoonaa euroa. Työ alkoi viime keväänä ja sen on määrä valmistua kesällä 2015.

Perusoppi tulee koulun navetasta

Navetan rakennushankkeita on parhaillaan käynnissä ainakin Tammelassa Mustialan opetusmaatilalla ja Kiteellä, jossa laajennetaan yksityistettyä navettaa. Samoin Ilmajoella rakennushanke on parhaillaan hyväksytettävänä.

”On hienoa, että koulut rakentavat”, toteaa koulutusjohtaja **Susanna Tauriainen** MTK:sta.

”Opetusnavetan merkitys korostuu opintojen ensimmäisenä vuonna. Siellä haetaan perusoppi ennen kuin lähdetään yksityisille maatiloille harjoittelemaan.”

Tauriainen muistuttaa kuitenkin, ettei koneiden ja rakennusten tarvitse välttämättä olla viimeistä huutoa.

”Tärkeintä on se, että opetetaan oikeita työtapoja, työturvallisuutta ja että asenne on hyvä.”

Ajassa pysyminen on silti tavoiteltava asia.

Paljon uusia rakennuksia

Tauriainen on iloinen siitä, että monet koulut ovat satsanneet opetustiloihinsa.

Esimerkiksi Haapavedellä opetustila tuottaa monenlaista energiaa.

”Opetusmaatilat ovat täynnä mahdollisuuksia. Niiden merkitys on tärkeä huomata nyt, kun koulutuksen rahoitusta vähennetään. Koulujen maatilat ovat välttämättömiä perustaitojen opetuksessa. Niitä tarvitaan tulevaisuudessakin.”

Mustialaan uusi tilakeskus

Mustialan uuden navetan rakennus on edennyt niin pitkälle, että parhaillaan odotetaan laitetoimituksia ja asennuksia.

”Tilat otetaan käyttöön keväällä maalis–huhtikuussa”, kertoo karjamestari **Simo Pärssinen**.

Uuteen navettaan mahtuu 90 lehmää. Lypsyn hoitaa robotti, mutta vaihtoehtona on lypsyasema.

Navetan lisäksi samaan yhteyteen rakennetaan varavoimakeskus, siilot ja lietealtaat.

Syy rakennushankkeeseen oli Pärssisen mukaan se, että nykyisen navetan käyttöaika on kerta kaikkiaan lopussa.

Vanhaan navettaan remontoitiin vuonna 1999 makuuparsipihatto perinteisen parsinavetan tilalle.

HANNA LENSU

Maataloustulo laskee lähes neljänneksen

BRYSSEL (MT)
Maatalouden tulot työntekijää kohden laskevat tänä vuonna EU-maista eniten Suomessa, kertoo EU:n tilastoviranomaisen Eurostatin arvio. Suomessa tulon arvioidaan olevan tänä vuonna on 22,8 prosenttia viime vuotta alempi.

Lähes 20 prosenttia tulot laskevat myös Liettuassa. Keskimäärin tulot EU:ssa laskevat 1,7 prosenttia. Ne laskevat 20 maassa.

Eniten tulot nousevat Sloveniassa. Siellä nousu on 13,3 prosenttia. Tulot nousevat kahdeksassa maassa.

Suuri syy tulojen vähenemiseen on tuottajahintojen lasku. Eniten on laskenut perunan hinta, 24,5 prosenttia.

Eurostat laskee työntekijän tulon laskemalla kaikki maatalouden tulot yhteen ja jakamalla sen tehdyn työn määrällä. Laskuissa ovat mukana maanviljelijät sekä maataloustyöntekijät.

Vuoteen 2005 verrattuna tulot ovat nousseet 19 maassa ja kolmessa ei muutosta juuri ole ollut.

Suomessa, Maltalla, Irlannissa, Kroatiassa, Belgiassa ja Luxemburgissa maatalouden tulot ovat sinä aikana laskeneet.

AIMO VAINIO

Puutiaiset ovat runsastuneet

Turun yliopiston eläinmuseon kyselyn perusteella puutiaiset näyttävät runsastuneen ja levittäytyneen Lapin eteläosia myöten.

Kaikkiaan 4 371 kansalaista kertoi havainnoistaan nettikyselyssä joulukuun alkuun mennessä. Eläinmuseo sai myös näytteitä, jotka osoittivat, että aiemmin idässä yksittäisinä tavattua taigapunkkia löytyi jopa Lempäälästä Tampereen läheltä.

Edellisen kerran puutiaisten levinneisyyttä oli selvitetty kansalaishavainnoin vuosina 1956–1957.

”Kun silloista tilannetta verrataan nykyhetkeen, puutiaiskanta on runsastunut. Yhtenäinen havaintopisteiden ketju kulki aiemmin etelästä pitkin merenrannikkoa Kokkolan korkeudelle. Nyt se ulottuu aina Perämeren pohjukkaan asti”, Turun yliopiston eläinmuseon amanuenssi **Ritva Penttinen** kertoo.

Penttisen mukaan Järvi-Suomen runsas havaintojen määrä sekä nyt että 1950-luvulla kertoo alueen vakaasta puutiaiskannasta. Tilanne on samanlainen Ahvenanmaalla ja Lounais-Suomessa.

”Suomenselän alue on edelleen harvalukuinen muihin alueisiin verrattuna. Puutiaisten uusia levinneisyysalueita ovat Maaseläin alue ja Lapin eteläosat. Muutamia aivan pohjoisimpia havaintopisteitä on jätetty toistaiseksi huomioimatta. Havainnon varmistaminen vaatii yhteydenottoa ilmoittajiin”, Penttinen sanoo.

Kyselyllä ja kansalaisten innokkaalla tietojen ilmoittamisella on ennaltaehkäisevä merkitys. Puutiaisen aiheuttamat vaarat tiedostetaan aiempaa paremmin, lääkäriin hakeudutaan ajoissa ja luonnossa retkeiltäessä pukeudutaan asiallisesti.

Puutiaisten tuore levinneisyyskartta löytyy netistä osoitteesta *www.puutiaiset.fi*.

MAIKKI KULMALA

MTK:lla huoli kalavesien omistusoikeuksista

MTK on huolestunut vesialueiden omistusoikeuksista, joita on yli miljoonalla suomalaisella.

Eduskuntakäsittelyssä oleva esitys uudeksi kalastuslaiksi lisää järjestön mukaan byrokratiaa ja vähentää yksityisten omistajien mahdollisuuksia päättää vesialueidensa käytöstä.

Jos laki hyväksytään esitetyssä muodossa, voisi elykeskus myöntää vesialueelle ammattikalastuslupia ilman omistajan suostumusta. Tätä MTK ei hyväksy.

Järjestön mielestä kalavarojen kestävä käyttö ja hoito on syytä perustaa kaikilta osin jatkossakin kalatalousalueiden ja osakaskuntien toimintaan, koska elykeskuksilla ei ole tarvittavaa paikallisosaamista, eikä resursseja.

Kalastuksenhoitomaksun tulisi järjestön mielestä olla samansuuruinen kaikille täysikäisille harrastajakalastajille. MTK vaatii ohjaamaan vähintään puolet harrastusmaksujen tuloista korvauksiin vesialueiden omistajille.

MT

Itämeren suolapulssi voi lisätä leviä

Tanskan salmista parhaillaan puskeva suolaisen veden pulssi tekee hyvää Itämerelle. Se voi kuitenkin lisätä sinileviä Suomenlahdella.

Suomen Ympäristökeskuksen johtavan tutkijan **Kai Myberg**in mukaan raskaampi suolainen vesi työntää hapetonta, fosforipitoista vettä edellään kohti Suomenlahtea.

”Ison pulssin vaikutukset voivat ulottua Suomenlahdelle asti. Vaikka suolapulssi pienentääkin hapettoman pohjan aluetta Itämerellä, Suomenlahdelle se ei ole hyvä asia. Myös Suomenlahden pystysuuntainen sekoittuminen vähenee”, Myberg sanoo.

Ison suolapulssin eteneminen Gotlannin edustalle kestää noin kuusi kuukautta. Niinpä mahdolliset vaikutukset Suomenlahden levätilanteeseen eivät välttämättä ehdi vielä ensi kesälle.

Käynnissä olevan suolapulssin voima riippuu viime kädessä Pohjanmerellä vallitsevista tuulista. Tähän mennessä Itämerelle on tullut noin 200 kuutiokilometriä erittäin suolaista vettä.

MT–STT

Oppilaitokset uudistavat lihakoulutusta yritysten kanssa

Ammattikorkeakouluissa annettavaa liha-alan koulutusta on uudistettava, jotta teollisuus saa ammattitaitoisia työntekijöitä. Opetuksen sisältöä pitää kehittää myös siksi, että sen vetovoima opiskelijoiden silmissä säilyy.

Näin voi kiteyttää syyt, miksi Hämeen ammattikorkeakoulu (HAMK) ja Seinäjoen ammattikorkeakoulu (SeAMK) päättivät pohtia liha-alan koulutuksen sisältöä.

Lihateollisuusyritykset ovat kehitystyössä vahvasti mukana.

”Me koulutamme teollisuudelle työntekijöitä”, kiteyttää yliopettaja **Helena Kautola** HAMK:sta.

Nuorilla on aikaisempaa enemmän mahdollisuuksia suorittaa osa opinnoista yrityksissä. Yritykset ovat paljon vartijoina, jotta ne kykenevät antamaan alasta ajanmukaisen ja samalla vetovoimaisen kuvan.

Yritysten edustajat vierailevat molemmissa ammattikorkeakouluissa kertomassa työstään. He pääsevät puhumaan opiskelijoille oppilaitoksen sijaintikunnasta riippumatta verkkoyhteyden avulla.

Ensimmäiset uutta lihaopetusta saavat oppilaat aloittivat tänä syksynä.

Kautola ja Alarinta kiittelevät yhteistyön teollisuuden kanssa sujuneen erittäin hyvin.

Ammattikorkeakoulujen ja lihateollisuuden yhteistyö alkoi noin puolitoista vuotta sitten. Kipinänä oli selvitys, jonka mukaan teollisuus halusi laittaa alan koulutuksen kuntoon.

Lisäpontta saatiin, kun Lihateollisuuden tutkimuskeskus ajettiin alas ja samoihin aikoihin alkoi ammattikorkeakoulujen laaja koulutusuudistus.

MAIJA ALA-SIURUA

Kolmasosalla tiloista muuta yritystoimintaa

Vajaalla 17 000 maatilalla oli muuta yritystoimintaa maa- ja puutarhatalouden rinnalla viime vuonna. Määrä on supistunut 2 700 tilaa kolmessa vuodessa.

Muuta yritystoimintaa harjoittavien tilojen suhteellinen osuus on pysynyt ennallaan vajaassa kolmasosassa kaikista maatiloista, sillä myös tilaluku on supistunut nopeasti.

Tiedot käyvät ilmi Tietopalvelukeskuksen julkaisemasta Maatalous- ja puutarhayritysten muu yritystoiminta -tilastosta.

> Urakointi on yleisin maatalous- ja puutarhayritysten lisäansioiden lähde.

Urakointi, kuten maatalouskoneurakointi, lumen auraus tai teiden kunnossapito, on yleisin maatalous- ja puutarhayritysten lisäansioiden lähde. Viime vuonna urakointituloja oli 8 600 maatilalla.

Muun yritystoiminnan parissa työskenteli lähes 30 000 henkilöä ja työmäärä vastaa 11 000 henkilötyövuotta.

Sivuansioita hankkivien määrä on vähentynyt seitsemän prosenttia kolmessa vuodessa, mutta tehdyn työn määrä peräti 11 prosenttia. Syynä voi olla tilakoon kasvu, jolloin aika ei enää riitä muuhun yritystoimintaan.

Valtaosalle tiloista kyse on lisäansioista. Liikevaihto jäi alle 10 000 euroon lähes 40 prosentilla yritystoimintaa harjoittavista tiloista. Neljänneksellä liikevaihto ylitti 50 000 euroa.

VEIKKO NIITTYMAA

Tilaajapalvelu netissä!
Omat tiedot -osio on uudistettu!
Omat tiedot-osiossa voit nyt:
- tarkastella omia tilauksiasi
- tehdä uusia tilauksia
- tarkistaa ja muokata yhteystietojasi
- tehdä tilapäisen ja vakituisen osoitteenmuutoksen
- tehdä tilapäisen jakelunkeskeytyksen (esimerkiksi loman ajaksi)
Tarvitset vain yhden käyttäjätunnuksen!
Hallinnoi Omat tiedot -osiossa Maaseudun Tulevaisuuden, Koneviestin ja Aarteen tilauksiin liittyviä asioita.
Omat tiedot -osioon pääset kirjautumalla osoitteessa: www.maaseuduntulevaisuus.fi/kirjaudu
MAASEUDUN TULEVAISUUS